Súd:	Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka:	12T/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8823010315
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrea Havírová
ECLI:	ECLI:SK:OSVT:2023:8823010315.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou, samosudkyňou JUDr. Andreou Havírovou, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 25. septembra 2023 vo Vranove nad Topľou, takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný:

A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D. E. XXX/X, B. F. G., okr. Vranov nad Topľou, t. č. od 07. 04. 2023 vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS Košice,

u z n á v a s a z a v i n n é h o , ž e

1./
dňa 07. 04. 2023, v čase okolo 00:30 hod., vošiel cez v tom čase otvorené dvere do miestnosti, ktorá je pevne spojená s rodinným domom p. č. C. D. XXX/X, B. F. G., kde trvalo býva H. E., nar. XX. XX. XXXX, hneď pristúpil k v izbe na posteli sediacemu H. E., tomu ku krku priložil nôž o celkovej dĺžke cca 20 cm a požadoval od neho, aby mu vydal svoj mobilný telefón a zároveň mu povedal, že ak mu telefón nevydá, tak ho zabije, pričom H. E. mu zo strachu svoj mobilný telefón zn. Redmi odovzdal, z toho následne obžalovaný vybral SIM kartu, ktorú hodil H. E., následne s nožom v ruke obžalovaný požadoval od H. E., aby mu dal peniaze a tak H. E. mu odovzdal svoju peňaženku, z ktorej obžalovaný vybral dvadsať eurovú bankovku a túto si zobral a odišiel preč, pričom keď odchádzal, H. E. povedal, že ak pôjde na políciu, tak ho zabije a že mu nedá pokoj, čím týmto svojim konaním spôsobil poškodenému H. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. č. XXX/X, B. F. G., okres Vranov nad Topľou, škodu vo výške 20,00 eur na odcudzenej finančnej hotovosti a škodu odcudzením mobilného telefónu vo výške 70,00 eur,

2./
dňa 05. 03. 2023, v čase o 00:25 hod., došiel zo zadnej strany k neoplotenému rodinnému domu s popisným číslom XXX/XX na ulici C. D. v meste B. F. G., v okrese Vranov nad Topľou, v ktorom býva I. E. J. J. I. A. E. a ich deťmi a cez zadné zatvorené plastové okno sa pozeral do vnútorných priestorov domu, či sa v dome nachádza I. E., ale keď poškodeného neuvidel, prešiel k prednej strane rodinného domu k plastovým vchodovým dverám bielej farby so skleneným svetlíkom, umiestneným v hornej časti dverí, cez ktorý sa pozrel do vnútorných priestorov rodinného domu tým spôsobom, že stúpil na drevený klát, ktorý si priniesol so sebou a keď v dome uvidel poškodeného I. E., neoprávnene vošiel cez neuzamknuté, nepoškodené vchodové dvere vedúce do miestnosti kuchyne a to tak, že odtlačil stôl, ktorý bol zapretý o vchodové dvere a ktorým boli dvere zabezpečené, kde sa chcel pobiť s I. E., na čo sa zobudila A. E., ktorá keď uvidela obžalovaného s nožíkom stáť nad jej manželom I. E., tak začala na obžalovaného kričať, v dôsledku čoho ten utiekol preč,

3./
dňa 06. 03. 2023, v čase okolo 14:45 hod., pri železničnej stanici B. F. G., z miesta spoza koľají kričal na tam od vlaku odchádzajúceho I. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. E. XXX/XX, B. F. G., ktorému

sa vyhrážal, že ho zabije, prereže so sekerou, že mu pokoja nedá, podpáli mu dom a porozbíja na ňom okná, pričom po následnom upozornení zo strany I. E., aby bol spokojný a išiel svojou cestou, tak aj urobil, čím vzhľadom na jeho predchádzajúce konanie zo dňa 05. 03. 2023, vzbudil dôvodnú obavu o jeho život a zdravie,

t e d a

v bode 1/ rozsudku

- proti inému použil hrozbu bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci a spáchal čin závažnejším spôsobom konania - so zbraňou,

- neoprávnene vnikol do obydlia iného,

v bode 2/ rozsudku

- neoprávnene vnikol do obydlia iného, čin spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou, násilím, hrozbou bezprostredného násilia,

v bode 3/ rozsudku

- inému sa vyhrážal takým spôsobom, že to vzbudilo dôvodnú obavu,

č í m s p á c h a l

v bode 1/ rozsudku

- zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona,

- prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona,

v bode 2/ rozsudku

- prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. d) Trestného zákona,

v bode 3/ rozsudku

- prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona.

Z a t o s a o d s u d z u j e :

Podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, v nadväznosti na ustanovenie § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 5 Trestného zákona, pri opätovnom spáchaní zločinu a pri aplikácii § 38 ods. 2 Trestného zákona, pri rovnováhe priťažujúcich okolností podľa § 37 písm. h), m) Trestného zákona a poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. d), písm. l) Trestného zákona, za použitia ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 (siedmich) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného pre výkon trestu zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou podal dňa 11. 08. 2023 obžalobu na obžalovaného A. B. pre tri skutky uvedené vo výrovej časti tohto rozsudku s tým, že skutok 1/ rozsudku bol prokurátorom právne kvalifikovaný ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a tiež ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona; skutok 2/ rozsudku bol zas obžalobou právne posúdený ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. d) Trestného zákona a skutok 3/ rozsudku bol právne posúdený ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona.

Súd na hlavnom pojednávaní umožnil obžalovanému urobiť vyhlásenie podľa ustanovenia § 257 ods. 1 Trestného poriadku vo vzťahu k všetkým trom skutkom obžaloby. Obžalovaný vyhlásil, že je vinný v prípade skutkov 1/, 2/, ako aj 3/, uvedených v obžalobnom návrhu. Vzhľadom na to, že obžalovaný odpovedal na všetky otázky obsiahnuté v ustanovení § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/, h/ Trestného poriadku, položené mu v súlade s ustanovením § 257 ods. 5 Trestného poriadku, kladne; po zistení stanoviska prokurátora a prítomného jedného z dvoch poškodených a to konkrétne poškodeného I. E.; súd vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 7, 8 Trestného poriadku, keďže boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky, prijal a vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu priznania skutkov obžalovaným sa nevykoná s tým, že sa vykonajú len dôkazy súvisiace s výrokom o treste a s výrokom o náhrade škody.

Na tomto podklade súd ustálil, že obžalovaný dňa 07. 04. 2023, po tom ako vošiel do rodinného domu poškodeného H. E., žiadal za použitia zbrane od tohto poškodeného vydanie jeho mobilného telefónu, ktorý mu tento poškodený aj odovzdal a z ktorého obžalovaný aj následne vybral SIM kartu, pričom od tohto poškodeného obžalovaný vyžadoval aj odovzdanie finančnej hotovosti a keď mu tento poškodený odovzdal peňaženku, tak si z nej obžalovaný vybral jednu bankovku v nominálnej hodnote 20,00 eur. Obžalovaný sa pritom poškodenému pri svojom odchode vyhrážal usmrtením, pokiaľ jeho konanie oznámi príslušným policajným orgánom s tým, že takýmto svojím konaním tomuto poškodenému spôsobil aj škodu. V prípade skutku 1/ rozsudku tak súd toto žalované konanie obžalovaného právne posúdil ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona; keďže je nepochybné, že obžalovaný sa pod hrozbou bezprostredného násilia zmocnil predmetov patriacich tomuto poškodenému; a pri tomto konaní aj použil zbraň, konkrétne nôž; čiže konanie spáchal závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. a) Trestného zákona a zároveň tým, že neoprávnene vnikol do obydlia iného, sa dopustil aj prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona. Pokiaľ ide o skutok 2/ rozsudku, tohto skutku sa mal tento obžalovaný dopustiť tak, že dňa 05. 03. 2023 neoprávnene vnikol do priestorov rodinného domu obývaného poškodeným I. E. s manželkou, svedkyňou A. E. a ich deťmi, pričom mal odtlačiť stôl; ktorým boli zapreté vchodové dvere a ktorým mali byť vchodové dvere zabezpečené; a následne mal záujem fyzicky napadnúť poškodeného I. E. s nožom v ruke; čomu mala zabrániť krikom manželka tohto poškodeného, teda svedkyňa A. E.; a ktorá mala uvidieť obžalovaného s nožíkom v ruke stáť nad poškodeným I. E.. V právnej vete tohto skutku obžaloby však nebolo pritom výslovne uvedené tak, ako to bolo konštatované v právnej kvalifikácii tohto konania obžalovaného obžalobou, že obžalovaný mal tento skutok spáchať prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 194 ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Z vyššie uvedeného dôvodu; keďže súd prijal vyhlásenie obžalovaného aj v prípade tohto skutku rozsudku; následne už súd nemohol vykonávať dokazovanie ohľadne samotnej viny, avšak na samotnú výmeru trestu odňatia slobody v zmysle ustanovenia § 194 ods. 2 Trestného zákona by však táto skutočnosť ani nemala žiaden vplyv; keďže konanie obžalovaného bolo právne posúdené podľa ustanovenia § 194 ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Súd teda uvedené konanie obžalovaného právne kvalifikoval; do istej miery odlišne od právnej kvalifikácie tohto konania obžalobou, čo však nezodpovedalo aj jeho opisu v právnej vete obžaloby; len ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, keďže obžalovaný uvedený skutok mal spáchať so zbraňou, násilím, ako aj hrozbou bezprostredného násilia v zmysle ustanovenia § 138 písm. a), písm. d) Trestného zákona. V prípade 3./ skutku rozsudku, tento mal zas spočívať vo vyhrážkach obžalovaného; usmrtením, prerezaním

sekerou, nedaním kľudu, podpálením rodinného domu, ako aj porozbíjaním okien; poškodenému I. E. v blízkosti železničnej stanice v B. F. G. dňa 06. 03. 2023; od ktorého konania následne obžalovaný upustil až po upozornení poškodeného I. E., u ktorého poškodeného takéto konanie obžalovaného vzbudilo dôvodnú obavu o jeho život a zdravie. Uvedené protiprávne konanie obžalovaného, teda súd v zhode s obžalobným návrhom, právne posúdil ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, keďže obžalovaný sa vyhrážal tomuto poškodenému smrťou, či ublížením na zdraví takým spôsobom, že to u poškodeného mohlo vzbudiť dôvodnú obavu.

Obžalovaný skutky spáchal minimálne, a to v prípade všetkých troch skutkov rozsudku, vo forme nepriameho úmyslu v zmysle § 15 písm. b) Trestného zákona, keďže vedel, že svojím konaním môže spôsobiť porušenie alebo ohrozenie záujmu na ochrane osobnej slobody, ako aj majetku; domovej slobode, ako aj na ochrane jednotlivca pred niektorými závažnejšími vyhrážkami; spôsobiť a pre prípad, že ich spôsobí, bol s tým uzrozumený.

Obžalovaný A. B. sa skutkov dopustil ako trestne zodpovedný subjekt.

Na hlavnom pojednávaní súd vykonal dokazovanie súvisiace s výrokom o treste a s výrokom o náhrade škody; a to výsluchom obžalovaného, ako aj poškodeného I. E., len k týmto výrokom; prečítaním výpovede neprítomného poškodeného H. E. z prípravného konania, avšak len k výroku o náhrade škody; oboznámením znaleckého posudku znalca MUDr. Porvažníka z odvetvia psychiatrie; ako aj prečítaním listinných dôkazov, či aj oboznámením početných pripojených spisov tunajšieho súdu.

Obžalovaný A. B. na hlavnom pojednávaní, vo vzťahu k svojim predchádzajúcim odsúdeniam uviedol, že bol v minulosti odsúdený za lúpež, pričom v tomto trestnom konaní bol aj vo výkone väzby v trvaní tri a pol mesiaca, pričom v tejto trestnej veci mu bol neskôr uložený trest odňatia slobody s podmienečným odkladom jeho výkonu v trvaní dvoch rokov so skúšobnou dobou vo výmere dvoch rokov. Obžalovaný tvrdil, že si uvedomoval, že prejednávané skutky v tejto trestnej veci spáchal počas plynutia skúšobnej doby podmienečného odsúdenia a vyjadril nad ich spáchaním ľútosť. Ďalej obžalovaný uviedol, že v prípade jeho prechádzajúcich súdnych potrestaní za trestný čin krádeže mu bol už dvakrát uložený trest povinnej práce, ktorý aj vykonal. K svojmu poslednému súdnemu odsúdeniu, spáchanému v časti K. v obci L.; ktoré konanie malo byť právne kvalifikované súdom nielen ako trestný čin krádeže, ale aj ako prečin porušovania domovej slobody; sa tento obžalovaný nevedel vyjadriť. Obžalovaný potvrdil, že bol priestupkovo viackrát postihnutí a to za spev počas obdobia pandémie koronovarísu, ako aj za hrubé správaniu sa k svojej sestre M. B.. Obžalovaný pripustil, aj keď si na tento priestupok už nepamätal, že priestupok mohol spáchať aj dňa 06. 04. 2023 a ktorého sa mal dopustiť voči poškodenému I. E.. Obžalovaný tvrdil, že sa ospravedlnil poškodenému I. E., ktorý mal jeho ospravedlnenie aj prijať, pričom druhému poškodenému H. E. sa neospravedlnil z dôvodu svojho vzatia do väzby. K svojmu vzdelaniu sa tento obžalovaný vyjadril, že ukončil desiaty ročník špeciálnej základnej školy s tým, že ďalej nepokračoval v stredoškolskom štúdiu. Obžalovaný sa tiež vyjadril, že prejednávané skutky mal spáchať už po dosiahnutí osemnástich rokov, teda po dosiahnutí plnoletosti, avšak podľa vlastného vyjadrenia si neuvedomoval hroziaci mu trest. K svojim osobným a majetkovým pomerom sa tento obžalovaný vyjadril, že žije s družkou, s ktorou má maloletú dcéru, ktorá by mala v novembri roku 2023 dosiahnuť vek jedného roka. Obžalovaný ďalej tvrdil, že jeho spoločný príjem s družkou dosahuje sumu približne 500,00 eur, ktorý príjem pozostával z materskej dávky jeho družky, ako aj z jeho zárobku z brigádnickej činnosti, vo výške približne 50,00 eur na deň, s tým, že matka tohto obžalovaného mala byť poberateľkou starobného dôchodku vo výške okolo 180,00 eur a s týmto jeho rodičom mali obývať spoločnú domácnosť ešte aj štyri maloleté deti brata obžalovaného. Obžalovaný nemal byť pritom vlastníkom žiadnej cennej hnuteľnej veci, ani nehnuteľnosti, s tým, že rodinný dom, ktorý je aj ním užívaný, je vo vlastníctve jeho matky. Obžalovaný na záver svojej výpovede tvrdil, že výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody by mal mať na jeho blízke osoby nepriaznivý vplyv s tým, že so svojou maloletou dcérou má vytvorený blízky emocionálny vzťah, avšak tejto jeho dcére by prípadne poskytla potrebnú starostlivosť jeho matka.

Poškodený I. E. na hlavnom pojednávaní v podstate poprel, že sa mu obžalovaný B. ospravedlnil a poukázal na to, že má dcéru v rovnakom veku, ako má obžalovaný svojho maloletého syna. K okolnosti, či bol obžalovaný v čase spáchania skutkov pod vplyvom alkoholických nápojov, sa tento obžalovaný vyjadril, že v prípade druhého skutku rozsudku spal v rodinnom dome a prebudila ho jeho manželka, svedkyňa A. E., pričom v prípade tretieho skutku rozsudku, ktorý mal byť spáchaný na vlakovej stanici v B. F. G., sa tento poškodený vyjadril, že na obžalovanom nevidel, že by bol pod vplyvom

alkoholických nápojov. Poškodený však zdôraznil, že s obžalovaným sa v inkriminovanej dobe a ani predtým nestretával. Tento poškodený potvrdil, že poškodený H. E., jeho bratranec, mal s obžalovaným konflikty, keďže s týmto poškodeným sa stretáva, avšak tento poškodený mu neuviedol dôvod incidentov s obžalovaným. Poškodenému; ktorý poprel, že sa mu pred konaním hlavného pojednávania obžalovaný ospravedlnil; sa napokon tento obžalovaný pred súdom ospravedlnil.

Z prečítanej svedeckej výpovede poškodeného H. E. z prípravného konania; ktorého výpoveď bola v konaní pred súdom, len v časti uplatneného nároku na náhradu škody prečítaná; súd zistil, že tento si najprv uplatnil nárok na náhradu škody pozostávajúci z odcudzeného mobilného telefónu zn. Redmi, z nabíjačky k tomuto mobilnému telefónu, ako aj z finančnej hotovosti vo výške 20,00 eur. Keďže všetky vyššie uvedené predmety, ako aj odcudzená finančná hotovosť, boli tomuto poškodenému vrátené už v rámci prípravného konania, tento poškodený si v neskoršom štádiu prípravného konania, tento nárok na náhradu škody už ani neuplatňoval. Tento poškodený však žiadal, aby bol obžalovaný riadne potrestaný.

Zo znaleckého posudku MUDr. Porvažníka z odvetvia psychiatrie, podaného v prípravnom konaní ,vyplýva, že u obžalovaného bol zistený abúzus alkoholu v rámci škodlivého užívania, ako aj impulzívny typ emočne nestabilnej poruchy osobnosti. Tento znalec však skonštatoval, že rozpoznávacie schopnosti v čase spáchania skutkov boli u obžalovaného zachované v celom rozsahu a jeho ovládacie schopnosti boli v dôsledku požitia alkoholu len nepodstatnou mierou znížené. Znalec takisto uviedol, že obžalovaný chápe zmysel trestného konania a že u neho nezisťuje závislosť od alkoholu, či od iných návykových látok. Znalec takisto deklaroval, že pobyt obžalovaného na slobode nie je z psychiatrického hľadiska nebezpečný. Pri poruche osobnosti, podľa vyjadrenia znalca, nie je dôvod na nariadenie ochranného psychiatrického liečenia, keďže ide o trvalú negatívnu povahovú osobnostnú odchýlku, ktorú nie je možné napraviť medicínskymi prostriedkami. Z týchto dôvodov preto znalec nenavrhol uložiť žiadnu ochrannú protialkoholickú, či protitoxikomanickú liečbu, ale navrhol prípadné uloženie ochranného opatrenia v podobe zákazu požívania alkoholických nápojov.

V rámci prípravného konania boli zabezpečené zápisnica o vydaní veci od obžalovaného, ako aj k tomu prislúchajúce uznesenie, ako aj potvrdenie o vrátení veci poškodenému H. E., či aj odborné vyjadrenie na hodnotu mobilného telefónu, ako aj k nemu prislúchajúcemu nabíjaciemu zariadeniu. Takisto boli vyhotovené aj zápisnice o ohliadke miesta činu s príslušnou fotodokumentáciou k prvým dvom skutom rozsudku, vrátane fotodokumentácie odcudzených, ako aj následne vrátených vecí, či aj zápis o dychovej skúške obžalovaného.

Vo vyšetrovacom spise sa nachádzali aj rozsudky tunajšieho súdu, a to č. k. 2T/19/2019-395 zo dňa 30. 07. 2020, č. k. 2T/12/2020-303 zo dňa 05. 08. 2020, č. k. 2T/22/2020-304 zo dňa 19 .04. 2021, či aj Rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 2T/4/2021-221, zo dňa 26. 05. 2021.

V prípravnom konaní boli zabezpečené aj správa Sociálnej poisťovne, týkajúca sa neposkytovania žiadnych štátnych sociálnych dávok obžalovanému; posudok podaný Ústavom na výkon väzby a Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Košice na správanie sa obžalovaného vo výkone väzby; ako aj správa Mesta B. F. G. o povesti tohto obžalovaného; či aj výpis z ústrednej evidencie priestupkov na tohto obžalovaného.

V konaní pred súdom boli takisto oboznámené viaceré spisy Okresného súdu Vranov nad Topľou a to pod sp. zn. 2T/4/2021, 2T/12/2020, 2Tp/16/2023, 2T/89/2022 a 2T/22/2020.

Pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu prihliadal súd na všetky okolnosti spáchaného skutku, spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchateľa, jeho pomery a možnosť nápravy (§ 34 ods. 4 Trestného zákona).

Ústavom na výkon väzby a Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Košice bol obžalovaný hodnotený priaznivo, teda, že sa vo výkone väzby správa slušne a disciplinovane, doposiaľ mu nebola uložená žiadna disciplinárna odmena a ani žiadny disciplinárny trest.

Podľa vyjadrenia z miesta trvalého bydliska obžalovaného, tento dennodenne vo veľkej miere požíva alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých je agresívny, pričom niekoľkokrát bola na neho aj privolaná policajná hliadka. V rámci mesta B. F. G. si tento obžalovaný aj odpracoval trest povinnej práce.

Z výpisu z ústrednej evidencie priestupkov zas súd zistil, že tento bol už celkovo štrnásťkrát priestupkovo postihnutý a to prevažne za majetkové priestupky, ale aj za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu.

Ako z odpisu z registra trestov, tak aj z pripojených spisov tunajšieho súdu, mal súd zas za preukázané, že tento obžalovaný bol napriek tomu, že v čase spáchania týchto skutkov len tesne dosiahol plnú trestnoprávnu zodpovednosť, doposiaľ už päťkrát súdne trestaný. Prvé tri odsúdenia tohto obžalovaného boli pritom za identickú trestnú činnosť a to za prečin krádeže podľa § 212 Trestného zákona. Predposledným odsúdením tohto obžalovaného bolo jeho súdne potrestanie Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 2T/4/2021-493, zo dňa 26. 05. 2021, za viaceré skutky, ktoré boli právne kvalifikované ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona, aj ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, pričom oba trestné činy mali byť spáchané vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Všetky tieto predchádzajúce odsúdenia obžalovaného boli už pritom zahladené. Naposledy bol pritom tento obžalovaný odsúdený; pričom na uvedené súdne potrestanie musel súd predovšetkým prihliadať; Trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 2T/89/2022, zo dňa 20. 12. 2022, právoplatného toho istého dňa, ktorý mal spáchať ešte ako mladistvý páchateľ a ktorý bol právne posúdený ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Za uvedený zločin lúpeže bol tomuto obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienečne odložený za súčasného uloženia probačného dohľadu, s určením skúšobnej doby v trvaní 36 mesiacov, pričom ako súčasť probačného dohľadu bola tomuto obžalovanému uložená aj povinnosť v skúšobnej dobe podmienečného odsúdenia sa zamestnať, alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

U obžalovaného pritom súd najprv zisťoval existenciu poľahčujúcich, ako aj priťažujúcich okolností podľa § 36 a § 37 Trestného zákona. Súd pritom u tohto obžalovaného ako priťažujúcu okolnosť posúdil tú skutočnosť, že obžalovaný spáchal viac trestných činov v zmysle ustanovenia § 37 písm. h) Trestného zákona. Zároveň ako priťažujúcu okolnosť súd vyhodnotil to, že tento obžalovaný bol už za trestný čin odsúdený v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona. Súd sa domnieva; že aj keď posledné odsúdenie tohto obžalovaného rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 2T/89/2022, zo dňa 20. 12. 2022, za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona; pri rozhodovaní o treste bolo potrebné zohľadňovať v rámci aplikácie ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona; avšak len z toho dôvodu, že išlo o odsúdenie za zločin; a teda na túto okolnosť je potrebné prihliadať aj v rámci priťažujúcich okolností. Na strane obžalovaného pritom súd zistil aj poľahčujúce okolnosti a to predovšetkým tú skutočnosť, že tento obžalovaný sa k spáchaniu všetkých troch skutkov priznal a ich spáchanie úprimne oľutoval podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Zároveň súd v prospech tohto obžalovaného vyhodnotil aj ten fakt, že obžalovaný stíhané skutky spáchal aj vo veku blízkom veku mladistvého, vychádzajúc z ustanovenia § 36 písm. d) Trestného zákona. Súd síce poznamenáva, že samotný tento vek obžalovaného, blížiaci sa k veku mladistvého, nepostačuje na priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti, keďže k tomuto faktu musí pristúpiť aj tá okolnosť, že tento nízky vek má mať vplyv na rozumovú, alebo či aj na vôľovú vyspelosť obžalovaného. Z tohto dôvodu teda súd najprv preskúmal, či tento vek obžalovaného mohol mať a prípadne aký vplyv na jeho rozumovú, či vôľovú spôsobilosť. Aj keď závery znaleckého dokazovania z odvetvia psychiatrie na obžalovaného nepreukázali; že by u obžalovaného bola nejakým spôsobom výrazne znížená rozumová, či vôľová vyspelosť; tak súd zohľadňoval aj samotný prejav obžalovaného v konaní pred súdom, ako aj obsah jeho výpovede na tomto hlavnom pojednávaní. Z pomerov týkajúcich sa samotného obžalovaného mal pritom súd za preukázané, že tento obžalovaný, vzhľadom na svoje dosiahnuté vzdelanie; teda ukončenie len povinnej školskej dochádzky; avšak v rámci špecializovaného vzdelávania; a v podstate aj na nezaradenie sa obžalovaného do riadneho pracovného procesu; s prihliadnutím na vek tohto obžalovaného aj v čase vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej; si ani v podstate neuvedomoval závažnosť svojho protiprávneho konania a predovšetkým, v prípadne uznania jeho viny rozhodnutím súdom, aj nevyhnutnosť uloženia mu prísneho nepodmienečného, niekoľkoročného trestu odňatia slobody. Z týchto dôvodov preto súd priznal tomuto obžalovanému aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Trestného zákona.

Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia tak bola u obžalovaného zistená rovnováha poľahčujúcich a priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona. Zároveň však bolo nevyhnutné vychádzať aj z toho, že tento obžalovaný bol v predchádzajúcom období odsúdený za zločin, už vyššie zmieneným Trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 2T/89/2022, zo dňa 20. 12. 2022, právoplatného toho istého dňa, a teda, že obžalovaný opätovne spáchal a to dokonca totožný zločin.

Zohľadniac teda takéto zistenia súdu, bolo potrebné u obžalovaného nevyhnutne aplikovať ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona. Už len na okraj súd poznamenáva, že v prípade využitia tohto zákonného ustanovenia, ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona, sa už neprihliada na ustanovenie § 38 ods. 4 Trestného zákona, pričom citované zákonné ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona súd nemusí; teda je to na úvahe súdu; využiť; vychádzajúc z ustanovenia 38 ods. 7 Trestného zákona; len vtedy, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona, alebo ustanovenia § 42 Trestného zákona a súčasné použitie týchto ustanovení by bolo pre páchateľa neprimerane prísne.

Súd teda, vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dospel k záveru, že u tohto obžalovaného bolo potrebné najprv aplikovať ustanovenie § 38 ods. 2 Trestného zákona a následne pristúpiť k úprave dolnej hranice trestnej sadzby trestu odňatia slobody v zmysle ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona, teda zvýšiť dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody pri najprísnejšie trestanom trestnom čine o jednu polovicu. Keďže v prejednávanej trestnej veci obžalovaný spáchal viaceré skutky; ktoré boli právne kvalifikované ako viaceré trestné činy, z ktorých jeden trestný čin bol aj zločinom; zároveň bolo potrebné použiť ustanovenie § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, upravujúcich úhrnný trest, pričom bolo nevyhnutné aplikovať aj tzv. asperačnú zásadu § 41 ods. 2 Trestného zákona a teda, zároveň aj zvýšiť hornú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestaného o jednu tretinu.

Opierajúc sa teda o všetky vyššie zmienené zákonné ustanovenia, základnú trestnú sadzbu trestu odňatia slobody pri zločine lúpeže podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, ako najprísnejšie trestaného trestného činu, v rozpätí od siedmich rokov do dvanástich rokov, bolo potrebné upraviť a obžalovanému ukladať úhrnný trest odňatia slobody v rozmedzí od deviatich rokov a šiestich mesiacov do šestnástich rokov.

Súd pri ustálení konkrétnej výmery trestu odňatia slobody; keďže ukladanie iného druhu trestu ani neprichádzalo do úvahy, a to vo vyššie uvedenom rozpätí trestnej sadzby trestu odňatia slobody; vyhodnotil ako výrazný fakt v neprospech tohto obžalovaného to, že stíhané skutky mal obžalovaný spáchať v podstate tesne v začiatku plynutia skúšobnej doby podmienečného odsúdenia s probačným dohľadom, a to dokonca uloženému mu za totožný trestný čin v inej trestnej veci, ktorá skúšobná doba začala konkrétne plynúť dňa 21. 12. 2022, a to v trvaní troch rokov. Napriek hrozbe premeny podmienečného trestu odňatia slobody s probačným dohľadom, uloženého tomuto obžalovanému trestným rozkazom tunajšieho súdu sp. zn. 2T/89/2022, zo dňa 20. 12. 2022, v prípade spáchania nejakého trestného činu počas jej plynutia, na nepodmienečný trest odňatia slobody, však obžalovaný pokračoval v páchaní trestnej činnosti totožného druhu, čiže závažného charakteru, a dokonca sa mal dopustiť aj viacerých skutkov. Súd ďalej prihliadal aj na to, že dvoch skutkov z prejednávaných troch skutkov sa pritom obžalovaný dopustil voči osobe toho istého poškodeného. Súd síce nezistil, a ani z výsledkov prípravného konania nevyplývalo, že by voči tomuto poškodenému I. E. prechovával obžalovaný nejakú zášť, a že by sa z tohto dôvodu dopustil skutkov uvedených v bodoch 2/ a 3/ rozsudku, čiže by ich spáchal s motívom pomsty. Zároveň v neprospech obžalovaného súd vyhodnotil aj to, že v podstate kontinuálne od dosiahnutia svojej trestnoprávnej zodpovednosti, teda od dosiahnutia veku 15 rokov, páchal trestnú činnosť. Obžalovaný bol pritom v minulosti napriek tomu; že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa v prejednávanom prípade dosiahol akurát vek deväťnásť rokov; už dohromady päťkrát súdne trestaný. Predchádzajúce odsúdenia tohto obžalovaného; okrem jeho posledného odsúdenia vyššie zmieneným trestným rozkazom tunajšieho súdu sp. zn. 2T/89/2022, zo dňa 20. 12. 2022, za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona; boli pritom prevažne za majetkovú trestnú činnosť, ako aj za trestný čin porušovania domovej slobody. Na tohto obžalovaného bolo pritom už dvakrát pôsobené tzv. alternatívnym trestom, teda trestom povinnej práce; ako aj podmienečnými trestami odňatia slobody; čiže napriek tomu, že mu boli v predchádzajúcom období uložené takéto druhy tresty, teda bez obmedzenia jeho osobnej slobody a zároveň ho od páchania trestnej činnosti nemal odradiť ani výkon väzby v tejto predchádzajúcej trestnej veci; tieto predchádzajúce odsúdenia neprimäli obžalovaného upustiť od páchania ďalšej a dokonca závažnej trestnej činnosti. Zároveň tento obžalovaný bol v minulosti aj viackrát priestupkovo postihnutý za viaceré priestupky a to prevažne ako za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, tak aj za majetkové priestupky. V prospech obžalovaného však súd musel vyhodnotiť to, že obžalovanému by v prípade ukladania trestu odňatia slobody v rámci upravenej trestnej sadzby musel byť ukladaný trest odňatia

slobody minimálne v trvaní deviatich rokov a šiestich mesiacov, pričom horná hranica trestu odňatia slobody by bola až 16 rokov. Je nepochybné, že takáto trestná sadzba je neprimerane prísna aj vzhľadom na vek páchateľa, ako aj s prihliadnutím na iné okolnosti. Obžalovaný pri svojom výsluchu uviedol, že v čase rozhodovania súdu mal mať maloleté dieťa, ktoré nedosiahlo ešte vek jedného roka. Obžalovaný mal byť síce podľa svojho vyjadrenia nezamestnaný, ale mal si privyrábať v rámci brigádnickej činnosti s tým, že prevažný jeho príjem spolu s družkou predstavovali štátne sociálne dávky, k čomu obžalovaný prirátal aj zárobok z brigádnickej činnosti, v celkovej výške 500,00 eur. Obžalovaný aj vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní poukázal na to, že so svojou maloletou dcérou má vytvorený blízky citový vzťah a že uloženie už samotného nepodmienečného trestu odňatia slobody by na jeho celú rodinu malo nepriaznivý vplyv.

Súd z tohto dôvodu musel zisťovať, či v prípade obžalovaného nie sú splnené podmienky na aplikáciu ustanovenia § 39 Trestného zákona, umožňujúceho mimoriadne znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Výnimočnosť použitia tohto zákonného ustanovenia vyplýva už zo samotného názvu tohto ustanovenia. V danom prípade nejde o obvyklý postup súdu a jeho použitie musí byť odôvodnené bežne sa nevyskytujúcimi skutočnosťami. Využitie tohto inštitútu umožňuje riešiť situácie, keď by trest odňatia slobody uložený v rámci trestnej sadzby nezodpovedal okolnostiam konkrétneho prípadu, či, alebo aj pomerom páchateľa existujúcim v čase vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej; a zároveň pokiaľ by dolná hranica tohto trestu stanovená v zákone bola pociťovaná ako prekážka, brániaca uloženiu primeranejšieho trestu. Týmito okolnosťami v zmysle tohto zákonného ustanovenia sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie stupňa nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť, ako aj možnosť nápravy. Týmito okolnosťami môžu byť jednak okolnosti týkajúce sa samotného spáchania trestného činu, ako aj pomery páchateľa.

Súd sa domnieva, že v danom prípade za isté mimoriadne okolnosti možno považovať predovšetkým pomery páchateľa, pre ktoré by trest odňatia slobody, ukladaný mu na samej spodnej hranici trestnej sadzby trestu odňatia slobody, mal na obžalovaného nepriaznivý a citeľný dosah. Takýmito okolnosťami je predovšetkým ten fakt, ako to už bolo aj vyššie spomenuté, že tento v čase rozhodovania súdu dovŕšil len vek 19 rokov, doposiaľ na neho nebolo pôsobené dlhoročným a niekoľkoročným trestom odňatia slobody, aj keď tento mal byť v predchádzajúcom trestnom konaní vo výkone väzby v trvaní tri a pol mesiaca. Zároveň je nepochybné, že tento obžalovaný poskytuje aj osobnú starostlivosť svojmu jednému maloletému dieťaťu v útlom veku a napriek tomu, že je nezamestnaný, môže si mimo riadneho pracovného pomeru zabezpečiť aj istý príjem z občasnej zárobkovej činnosti, ktorý zárobok nepochybne umožňuje lepšie zabezpečiť starostlivosť obžalovaného o jeho rodinných príslušníkov aj z finančnej stránky. Tieto okolnosti preto súd vo svojom súhrne vyhodnotil ako nie úplne bežne sa vyskytujúce aj u iných páchateľov trestnej činnosti, aj keď zas na druhej strane, podľa názoru súdu, tieto okolnosti aj vo svojom súhrnne nedosiahli takú intenzitu pomerov páchateľa, ako to predpokladá ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona.

Vzhľadom na tú skutočnosť, že podľa rozhodovacej praxe iných súdov aplikácia § 39 ods. 1 Trestného zákona prichádza do úvahy predovšetkým v prípade iných mimoriadnych okolností, súd dospel k záveru, že v danom prípade je vhodnejšie použiť ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona. Po zhodnotení všetkých skutočností, majúcich význam pri určovaní druhu trestu a jeho výmery dospel teda konajúci súd k záveru, že z hľadiska individuálnej aj generálnej prevencie na osobu obžalovaného nie je potrebné vplývať trestom odňatia slobody na základe vyššie uvedenej modifikovanej trestnej sadzby, ale účel trestu bude možné dosiahnuť aj trestom odňatia slobody kratšieho trvania. Súd totiž zistil, že v danom prípade s obžalovaným bolo vykonané konanie o dohode o vine a treste, pri ktorom konaní sa tento obžalovaný k spáchaniu trestných činov uvedených pod bodom 1/ a 2/ rozsudku priznal, a nepriznal sa iba v prípade skutku 3/ rozsudku a zároveň po predostretí návrhu prokurátorom na uloženie trestu, prokurátorom navrhovaný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov neprijal. Súd sa však domnieva, že aj napriek tej skutočnosti, že na priznanie obžalovaného v konaní o dohode o vine a treste nemožno prihliadať v rámci súdneho konania, súd túto okolnosť takisto zohľadnil pri rozhodovaní o samotnom treste v rámci konania hlavného pojednávania. Súd pritom pripomína, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania všetkých troch žalovaných skutkov a súd toto jeho vyhlásenie prijal. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že ak možno páchateľovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d) ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) toto ustanovenie per analogiam použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods.

1 písm. b) Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchateľ (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. Analógia je pri aplikácii Trestného zákona neprípustná v zmysle rozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona, avšak v iných smeroch je prípustná, ak v prospech páchateľa odstraňuje medzeru v zákone a zodpovedá zmyslu a významu riešenej otázky vo vzťahu k analogicky použitému ustanoveniu. Na základe uvedeného preto súd u obžalovaného použil analógiu ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona pre ukladanie trestu.

Vychádzajúc z ustanovenia § 39 ods. 4 Trestného zákona v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom určenej trestnej sadzby. Po mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody o jednu tretinu pod dolnú hranicu upraveného rozpätia trestnej sadzby, teda dolnej hranice v trvaní 9 (deviatich) rokov a 6 (šiestich) mesiacov, tak upravená dolná hranica dosiahla hodnotu 6 (šiestich) rokov a 4 (štyroch) mesiacov.

Na základe všetkých vyššie rozvedených úvah tak súd dospel k záveru, že primeraným a adekvátnym, z hľadiska individuálnej aj generálnej prevencie, bude trest odňatia slobody niečo nad takto modifikovanou dolnou hranicou trestnej sadzby, a teda obžalovanému uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 (siedmich) rokov, pritom vychádzal aj z ustanovenia § 34 ods. 3 Trestného zákona, podľa ktorého trest má postihovať iba páchateľa, tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Súd dospel k záveru, že takáto výmera trestu odňatia slobody zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre jeho ukladanie v zmysle § 34 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Trestného zákona a zohľadňuje všetky zistené okolnosti prípadu, konkrétny stupeň závažnosti spáchaného trestného činu, zistené poľahčujúce okolnosti, pretavuje priťažujúce okolnosti, ako aj prihliada na pomery obžalovaného a možnosti jeho nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom uložený trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere dostatočne vyjadruje i morálne odsúdenie protiprávneho konania obžalovaného spoločnosťou.

Keďže obžalovaný nebol v predchádzajúcich desiatich rokoch pred spáchaním predmetného trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin, preto ho súd na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona).

Poškodený I. E. si v konaní pred súdom nárok na náhradu škody neuplatnil. Poškodený H. E., ktorý sa zas hlavného pojednávania nezúčastnil, si síce v prípravnom konaní najprv nárok na náhradu škody; pozostávajúci z odcudzeného mobilného telefónu, k tomu prislúchajúceho nabíjacieho zariadenia, ako aj z odcudzenej finančnej hotovosti vo výške 20,00 eur; uplatnil, avšak neskôr v prípravnom konaní na tomto návrhu už nezotrval. Z uznesenia, ako aj z potvrdenia o vrátení veci, pritom jednoznačne vyplýva, že tieto odcudzené predmety boli tomuto poškodenému vrátené. Z uvedených dôvodov nebolo potrebné o nároku na náhradu škody ani rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 (pätnásť) dní od jeho oznámenia na Okresnom súdu Vranove nad Topľou. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Rozsudok môže odvolaním napadnúť prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci. Súdom prijaté vyhlásenie obžalovaného, že je vinný alebo, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny, alebo že chýba. Po vyhlásení rozsudku sa môže oprávnená osoba odvolania výslovne vzdať.